

קָאַפִּיטֵּל פֿרְקֵזְבֵּן

- [1] און נאָך דִּזְאָכֵן האָט רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ גַּעֲוֹאַנְדָּעַרט אֵין דֻּעַם גַּלְיל, וּוַיְיַל אַרְוָמְגִינּוֹן אֵין יְהוּדָה, האָט עַר נִיט גַּעֲוֹאַלְט וּוַיְיַל דִּזְיָוּן יְהוּדָה האָבָן אִים גַּעֲוֹאַלְט טִיְּטוֹן.
- [2] אִיצְט אִיז גַּעֲוֹעַן נָאָעָנְטַדְעַר חָג פֿוֹן סּוּפּוֹת.
- [3] דִּינְעַ אָחִים האָבָן דָּאָן גַּעֲזָאָגְט צַו אִים, פְּאַרְלָאָז דֻּעַם פְּלָאָז אֵין דִּינְעַ אָוּעָק צַו דֻּעַם לְאָנְדָּ פֿוֹן יְהוּדָה, אָז דִּינְעַ תַּלְמִידִים זָאָלָן אוּזְקָעַן דִּינְעַ מְעָשִׂים וּוָאָס דַּו טּוֹסְט.
- [4] וּוַיְיַל קִיְּנָעָר וּוָאָס זּוֹכְטַ כְּהַלְיָשָׁע נָאָטְיַץ טּוֹט גַּאֲרָנִיט בְּסּוֹד. אָוִיב דַּו טּוֹסְט דִּזְאָכֵן, דָּאָן וּוַיְיַזְקֵחַ צָוָם הָעוֹלָם.
- [5] וּוַיְיַל אָפִילּוּ נִיט דִּי אָחִים פֿוֹן רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ האָבָן גַּעֲגָלוּיְבַּט אִין אִים.
- [6] דָּעַרְפָּאָר, זָאָגַט רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ צַו זַיִ, מִינְיָן שָׁעה אִיז נָאָך נִיט אָנְגָעָקוּמָעָן, אָבָעָר אַיְיָעָר צִיְּיָט אִיז שְׁטָעַנְדִּיקְ צּוּגָעָגְרִיְיט.
- [7] דָּעַרְעָולָם הַזָּה אִיז נִיט פְּעַיְק אַוִּיפְ שִׁינְאָה (הָאָסְטָה) צַו אַיְיךְ, אָבָעָר דָּעַרְעָולָם הַזָּה הָאָסְטָמִיךְ, אָוָן צּוֹלִיב דֻּעַם אַוְרָזָאָז: זַיְבָ אַיְיךְ פְּיִיעָרְלָעַךְ עֲדוֹתָה (עֲדוֹתְשָׁאָפְטָה) וּוּעָגָן דֻּעַם וּוַיְיַל דִּי מְעָשִׂים פֿוֹן דֻּעַם עֲולָם הַזָּה זִיְינָעַן רָעִים (שְׁלַעַכְטָה).
- [8] אַיְרָמָאָכְטָה עֲוָלה לְרַזְל אַוִּיפְ דֻּעַם חָג. אַיְיךְ וּוּעָלָנִיא גַּיְינָן צַו דֻּעַם חַזְ, וּוַיְיַל מִינְיָן צִיְּיָט אִיז נָאָך נַוְטָ מְקִיִּים גַּעֲוֹאַרְן.
- [9] אָוָן האָבָנְדִּיק גַּעֲזָאָגְט דִּזְאָכֵן, אִיז רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ פְּאַרְבְּלִיבָן אִין גַּלְיל.
- [10] אָבָעָר וּוּעָן זִיְינָעַן אָחִים זִיְינָעַן עַלְיָה לְרַגְלָה צַו דֻּעַם חָג, דָּאָן אוּזְקָעַן אִיז רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ אַרְוִיְפְגָעָנְגָעָן נִיט עַפְנְטָלִיךְ נָאָר בְּסּוֹד.
- [11] דָּאָן האָבָן דִּי פֿוֹן יְהוּדָה גַּעֲזָוְכְטַ רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ אֵין דֻּעַם חָג

אוֹן הַאֲבָנָגֶט, וְוֹא אֵיז דָעַר מָאָן?

[12] און אסיך **תלינעה** (מורמלן) אייז פֿאָרגעַקְוִימָעַן וועגן רבּי מלך המשיח צווישן דעם עולם. אייניקע האבן געזאגט, ער אייז טוב (גוט), אבער אנדערע האבן געזאגט, לא (ניין), ער נארט אָפּ דעם עולם.

[13] קיינער, אבער, האט גערעדט אַפְּנַטְלָעַד וועגן רביע מלך המשיח
ווײַיל זיי האבן מורה געהאָט פֿאָר די פֿוֹן יהודה.

[14] אָבָעַר בְּעֵת ذַי מִיטָל צִיִּיט פָוּן דָעַם חָג, אִיז רַבִּי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחָה אֲרוֹנִיף צַו דָעַם בֵית הַמִּקְדָשׁ אָוָן הָאָט גַעֲרָעַדְט שִׁירָים (גַעֲלָעַרְנְט תּוֹרָה).

[15] דעריבער האבן די פון יהודה באָוונדערט, זאגנדייק, פון וואָנען האט דער דאַזְיכער מענטש בינה (פארשטיינד) פון אַ ישיבָה ידיעה ספר (געלערטנער), ניט האבןדייק געלערטנֶט?

[16] דערפֿאָר, אַיִן עַנְטֶפֶּעֶר, הָאָט רַבִּי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ גַּעֲזָאָגַט, מֵיִן
תּוֹרָה (לְעַרְעַרְיִי) אַיִיז נִיט פּוֹן מִיר נָאָר פּוֹן דָּעַם אַיִינָעָם וּוָאָס
הָאָט מִיר גַּעֲשִׁיקְטַּ.

[17] אויב איניינער וויל טאן דעם רצון השם וועט ער האבן דעת וועגן
מיין תורה, אויב קומט פון השם אדער איך רעד בלוייז פון זיך
אליאין.

[18] דער אײַנער ווֹאָס רעדט פּוֹן זִיךְ אֶלְיִין זָכְתָּ זִין אַיִּגְן כְּבּוֹד,
אֶבְעָר דָּעָר ווֹאָס זָכְתָּ דָּעָם כְּבּוֹד פּוֹן דָּעָם אַיִּנָּעָם ווֹאָס הָאָט
אַיִּם גַּעֲשִׁיקְטָ, דָּעָר אַיִּנָּעָר אֵיזְ נְאָמָן אָוֹן עַס אֵיזְ נִיט פְּאָרָאָן קִיְּיוֹ
עוֹולָה (אוֹמְרָעַכְטָ) אַיְּוֹ אַיִּם.

[19] האָט ניט משה אַיִד געגעבן די תורה? און, ווֹאָס אֵיז שְׂיִיךְ די
תורה קען קיינער פֿוֹן אַיִד זִין שומר חֲקָקָה? פֶּאֱרוּאָס ווילט אַיר
מִיר טִיְּטוּ?

[20] דער עולם האט געזאנט, דו האסט א shed. ווער וויל דיר טייטן?

[21] אין ענטפער, רבי מלך המשיח האט געזאגט צו זיי, פון די

פֿעלות פּוֹן הַשֵּׁם, הָאָב אִיךְ גַּעֲטָאָן אֶחָד, אַיִינְוּ פֿעַלָּה, אָוּן אַלְעַ
בָּאוּוֹאָונְדָעָרָן זִיךְ.

[22] משה האט אַיִיךְ גַּעֲגַעַבְן בְּרִית מִילָּה נִיט וּוַיִּלְבְּרִית מִילָּה קַומְט
פּוֹן מִשָּׁה, נָאָר עַס קַומְט פּוֹן דִּי אָבָוֹת, אָוּן אוֹיפְּ שְׂבַת מַאֲכַט
איַר אַיִיבִּיךְ בְּרִית מִילָּה.

[23] וּוּן אַ מאָן באַקְומְט בְּרִית מִילָּה אוֹיפְּן שְׂבַת אָוּן לאַ תַּזְפְּרַ
תְּזִירַת מִשָּׁה, זִינְינְט אַיר אַין כַּעַס מִיר וּוַיִּלְבְּרִיךְ הָאָב גַּעֲגַעַבְן
אַ מעַנְטַשְׁ רְפּוֹאָה שְׁלָמָה אוֹיפְּ שְׂבַת?

[24] משְׁפַט נִיט לְוִיט דַעַם אוַיסְזָעַן נָאָר משְׁפַט מִיט משְׁפַט צַדְקָה.

[25] דָעַרְפָּאָר, אַיִינְיקָעַ פּוֹן דִּי פּוֹן יְרוּשָׁלָיִם האָבָן גַּעַזְאָגָט, אַיז עַס
נִיט דָעַר מַעַנְטַשׁ וּוּמַעַן זַיְזָכְן צַו טִיְיטָן?

[26] אָוּן, הַגָּהָה, עַר רַעַדְט עַפְנְטַלְעַק אָוּן קִיְינְעַר זָאָגָט גַּאֲרָנִיט צַו אַים.
אַפְּשָׁר הָאָבָן דִּי מְנָהָגִים (דִּי גְּדוּלִים פּוֹן יִדְיִישׁ דָת) דַעַת אַז דָעַר
מַעַנְטַשׁ אַיז דָעַר רְבִי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחָה?

[27] אַבְּפָרְמִיר הָאָבָן דַעַת פּוֹן דַעַם מַעַנְטַשׁ, פּוֹן וּוְאַנְעַן עַר שְׁטָאָמְטָן;
אַבְּפָרְמִיר דָעַר רְבִי מֶלֶךְ הַמְשִׁיחָה, וּוּן נָאָר עַר קַומְט, הָאָט קִיְינְעַר
דַעַת פּוֹן וּוְאַנְעַן עַר אַיז.

[28] דָעַרְפָּאָר, אַין דַעַם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בָּעֵת לְעַרְנָעָן, הָאָט רְבִי מֶלֶךְ
הַמְשִׁיחָה אוַיסְגַּעַשְׁרִיעָן, זָאָגְנְדִּיק, אַיר הָאָט דַעַת וּוְעָגָן מִיר, אָוּן
אַיר הָאָט דַעַת פּוֹן וּוְאַנְעַן אַיךְ קָום. אַיךְ בֵּין נִיט גַּעֲקוּמָעָן פּוֹן זִיךְ
אַלְיָוָן, נָאָר דָעַר אַיִינְעַר וּוְאָס הָאָט מִיר גַּעֲשִׁיקָט אַיז נַמְעָן. עַר אַיז
דָעַר אַיִינְעַר וּוְעָגָן וּוּמַעַן אַיר הָאָט נִיט דַעַת.

[29] אַיךְ הָאָבָן דַעַת וּוְעָגָן אַים, וּוַיִּלְבְּרִיכָן אַים אַנְיָהָוָא, אָוּן עַר אַיז דָעַר
אַיִינְעַר וּוְאָס הָאָט מִיר גַּעֲשִׁיקָט.

[30] דָעַרְפָּאָר, הָאָבָן זַיְזָכְן גַּעֲזָעַט אַים צַו אַרְעַסְטִירָן, אָוּן קִיְינְעַר הָאָט
נִיט גַּעֲלִיגַט אַ האָנְטָ אַוְיָף אַים, וּוַיִּלְבְּרִיכָן שָׁעָה (שָׁאַינְדָּעָן, צִיְיטָן)
אַיז נַאֲךְ נִיט אַנְגַּעַקְוּמָעָן.

[31] פּוֹן דַעַם עַולְמָן, אַבְּפָרְ, הָאָבָן אַסְקָעַלְיִיגַט זַיְעָר אַמְוֹנָה, זַיְעָר

בטחון אין אים, און האבן געזאגט, דער רבּי מלך המשיח, ווען
נאָר ער קומט, זיכער וועט ער ניט אויפֿטָאן מעָר אָוְתָוֹת
(נסימדיקע צייננס) ווי די זאָכוּן וואָס דער מענטש האָט געטאָן?
[32] די פרושים האָבן געהערט דאס טַלִּוֹנָה (מורמלן) וועגן די זאָכוּן
פֿוּן דעם עולם, דאס רעדן וועגן רבּי מלך המשיח, און זיַּי האָבן
געשייקט די רָאַשי הכהנים און די מְשֻׁרְתִּים פֿוּן די פרושים פְּדֵי
זיַּי זאָלָן אִם אַרְעֶסְטִירָן.

[33] דערפ־ּאָר, האָט רבּי מלך המשיח געזאגט, בלוייז אַ קלִיינָע צִיִּיט
פארבלִיבָּאַיך מִיט אַיְיך אָנוּ אַיְיך וועל אָוּוּק גַּיְינָה צוּ דעם
איינָעָם וואָס האָט מִיר זעשייקט.

[34] אַיְר וועט מִיר זָכוּן אָנוּ מִיר נִיט גַּעֲפִינָּעָן אָנוּ וְוָאוּ אַנְיָה הוּא קָעָנָט
אַיְר נִיט צּוּקוּמָעָן.

[35] דערפ־ּאָר, האָבן די פֿוּן יְהוּדָה געזאגט צו זִיך אַלְיָין, וְוָאוּ דָעַנְקָט
דער מענטש צו רַיְזָן אָז מִיר וועלן אִם נִיט גַּעֲפִינָּעָן? זִיכְעָר
רָעָכָנָט ער נִיט צו אַיְבָּעָרְבָּלִיבָּן אַיְן דעם גָּלוֹת פֿוּן די יְוָנִים
(גריכָן) צו לְעָרְנָעָן די יְוָנִים?

[36] וואָס פָּאָר אַ דְּבָרָה האָט ער גערעדט, אַיְר וועט מִיר זָכוּן אָנוּ וועט
מִיר נִיט גַּעֲפִינָּעָן אָנוּ וְוָאוּ אַנְיָה, קָעָנָט אַיְר נִיט צּוּקוּמָעָן?
[37] אִיצְט אָוִיף דעם לעצְטָן טָאָג פֿוּן דעם חָג, הַשְׁנָה רְבָּה, האָט רבּי
מלך המשיח אַוִיסְגָּעָשְׂרִיעָן, זָאַגְנְדִּיק, אָוִיב עַמִּיצָּעָר אַיְזָדְרוּשְׁטִיק
זָאָל ער קומען צו מִיר אָנוּ טְרִינְקָן.

[38] דער אִינְנָעָר מִיט אַמְוֹנָה אִין מִיר, ווי עַס שְׁטִיטָה אִין די פְּתַבְּגִי
הַקּוֹדֶשׁ, פֿוּן דעם מִיטָּן פֿוּן אִים, וועלן פְּלִיסְן טְיִיכָּן פֿוּן מִים
חַיִּים.

[39] אַבְּעָר דער רבּי מלך המשיח האָט גערעדט וועגן דעם רוח
הַקּוֹדֶשׁ וואָס די אִינְנָעָה אַבְנְדִּיק אַמְוֹנָה (גְּלוּבָּן) אִין אִים וועלן
בְּאַקְוּמָעָן, ווַיְיַלְלָה דער רוח הקּוֹדֶשׁ אִיזוּ נָאָךְ נִיט גַּעֲגָעָן גַּעֲוָאָרָן,
וַיְיַלְלָה רבּי מלך המשיח האָט נָאָךְ נִיט בְּאַקְוּמָעָן כְּבָוד.

- [40] דערפֿאָר, האָבָן אַיִינִיקָע פָוּן דעם עולָם האַבְנְדִיק געהערט די
דֶּבֶרִים האָבָן גַּעַזְאָגֶט, דֶּעֶר מַעֲנְטֵש אֵיז בָּאַמְתָה דֶּעֶר נְבִיא.
- [41] אַנְדָּעָרָע האָבָן גַּעַזְאָגֶט, דֶּעֶר מַעֲנְטֵש אֵיז דֶּעֶר רְבִי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ.
אַבְעָר אַיִינִיקָע האָבָן גַּעַזְאָגֶט, זִיכְעָר דֶּעֶר רְבִי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ
קּוֹמֶט נִיט פָוּן דעם גְּלִיל, אָפְשָׁר קּוֹמֶט עָר?
- [42] די פְּתַבִּי הַקּוֹדֶשׁ האָבָן דָּאָךְ גַּעַזְאָגֶט אֵיז דֶּעֶר רְבִי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ
שְׂטָאַמֶּט פָוּן דעם זְרֻעָה דָּוָד אָוָן פָוּן בֵּית-לְחָם, דָּאָס שְׂטָעָטָל וּוָאו
דָּוָד האָט גַּעַלְעָבָן?
- [43] אַמְּחָלוֹקָה, אֵיז דערפֿאָר גַּעַזְאָרָן צְוִוִּישָׁן דעם עולָם צּוֹלִיב דעם
רְבִי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ.
- [44] אָוָן אַיִינִיקָע פָוּן זַי האָבָן אִים גַּעַוְאָלֶט אַרְעָסְטִירָן, אַבְעָר קִיןְיוֹן
אַיִינְעָרָהָט גַּעַלְיִינְט זִיְינְעָהָעָט אַוִּיפָּרְבִּי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ.
- [45] דָּאָן זִיְינְעָן גַּעַקְוּמָעָן די עֲבוֹדִים פָוּן די רָאַשִּׁי הַפְּהָנִים אָוָן
פְּרוֹשִׁים אָוָן די רָאַשִּׁי הַפְּהָנִים אָוָן פְּרוֹשִׁים האָבָן גַּעַזְאָגֶט צַו זַי,
פְּאַרְוּאָס האָט אַיר אִים נִיט גַּעַבְרָאַכְתִּי?
- [46] אִין עַנְטַפְּעָר, האָבָן די עֲבָדִים גַּעַזְאָגֶט, קִיְינְמָאָל האָט אַ אִיש
גַּעַרְעָדָט וּוּי דֶּעֶר אִיש.
- [47] אִין עַנְטַפְּעָר, דָּעַרְיְּבָעָר האָבָן די פְּרוֹשִׁים גַּעַזְאָגֶט, זִיכְעָר זִיְינְט
אַיר אַוִּיךְ נִיט אַפְּגַעַנְאָרְט גַּעַזְאָרָן?
- [48] האָבָן אַיִינִיקָע פָוּן די מְנַהְגִים גַּעַטְיִינְט זִיְיעָר אַמְוֹנָה (גַּלְוִיבָן)
אִין אִים, אַדְעָר אַיִינִיקָע פָוּן די פְּרוֹשִׁים?
- [49] אַבְעָר דֶּעֶר עַמְּאָרָץ עולָם האָט נִיט דָעַת פָוּן תּוֹרָה אָוָן אֵיז
פְּאַרְשָׁאָלְטָן.
- [50] רְבָּנְקִידְמָוֹן, דֶּעֶר אַיִינְעָרָה וּוֹאָס אֵיז גַּעַקְוּמָעָן צַו רְבִי, מֶלֶךְ הַמְשִׁיחַ
פְּרִיעָר זִיְעָנְדִיק אַיִינְעָרָה פָוּן זִיְיעָרָעָא אַיִיגְעָנָע, זָאָגֶט צַו זַי,
- [51] זִיכְעָר תּוֹרָה תִּינוֹ (אָוֹנוֹזָעָר תּוֹרָה) מְשָׁפֶט נִיט דעם מַעֲנְטֵשָׁן אַיִדְעָר
מַעַן הַעֲרָטָה פְּרִיעָר פָוּן דעם מַעֲנְטֵשָׁן אַלְיָין אָוָן האָט דָעַת וּוּעָגָן
וּוֹאָס עַר טּוֹטָן, נִיט אַזְוִי?

[52] זיי האבן געענטפערט און געזאגט צו רב נקדימון, זיכער ניט
דו ביסט אויך פון דעם גليل, ביסטו ניט? זוך [די כתבי הקודש]
און זע אז פון דעם גليل קומט ניט ארוייף אַנְבִּיא.

[53] און זיי זייןען יעדער איינער אוועק צו זיין בית.